Základní škola a Mateřská škola Dobrá Voda u Českých Budějovic,

Na Vyhlídce 6, 373 16 Dobrá Voda u Českých Budějovic

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

EU PENÍZE ŠKOLÁM

Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Autor	**Mgr. Růžena Koubová**
Vzdělávací oblast/Obor:	Člověk a příroda/Chemie
Třída:	VIII.
Datum tvorby:	23.9.2012
Datum zařazení do výuky a zapsání do třídní knihy:	25.9.2012
Jazyk:	čeština
Název:	VY_32_INOVACE_CH.8.15
Téma:	Chemie pro 8. a 9. ročník
Klíčová slova	Směs, různorodá směs, koloidní směs, stejnorodá směs

ANOTACE

Druh materiálu:	**Prezentace**
Ročník:	8.
Pomůcky:	Kádinky, Petriho misky, ukázky chemických prvků, sloučenin (např. síra, hydroxid sodný), žula, vaječný bílek, laserové ukazovátko, voda, cukr, olej
Inovace:	Materiál slouží k výuce, k zápisu do sešitu a podporuje aktivní opakování učiva s užitím interaktivní tabule
Metodické pokyny:	Str. 5 – třídění látek kolem nás – žáci pracují aktivně s učitelem a s ukázkami jednotlivých látek (kliknutím se zobrazí pojmy – zápis do sešitu) Str. 7 – učitel nebo vybraný žák připraví vodný roztok cukru – kliknutím charakteristika stejnorodých směsí Str. 8 – žáci připraví vodný roztok vaječného bílku do 1 kádinky a do druhé vodu – Tyndallův jev pomocí laserového ukazovátka – zápis do sešitu Str. 9-13 – žáci se seznámí s tříděním různorodých směsí – jejich charakteristika (vyučující může připravit i praktické ukázky) Str. 14 – procvičování – po kliknutí na mráček se objeví řešení
Očekávaný výstup:	Žák umí rozlišit stejnorodé, koloidní a různorodé směsi, umí uvést příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi a příklady různorodých směsí

SMĚSI

VLASTNOSTI LÁTEK

Látky kolem nás

Chemicky čisté látky

- PRVKY – kyslík, vodík, síra

Obr.1

- SLOUČENINY – voda, oxid uhličitý, kuchyňská sůl

Směsi

- častější než chemicky čisté látky
- směs obsahuje dvě a více složek (atomy či molekuly prvku nebo sloučenin)
- složky ve směsi lze rozlišit pouhým okem či pod mikroskopem nebo také nelze

Obr.2

SMĚSI

Třídění podle velikosti částic:

- **A) HOMOGENNÍ (stejnorodé)**
- **B) KOLOIDNÍ**
- **C) HETEROGENNÍ (různorodé)**

Homogenní (stejnorodé) směsi

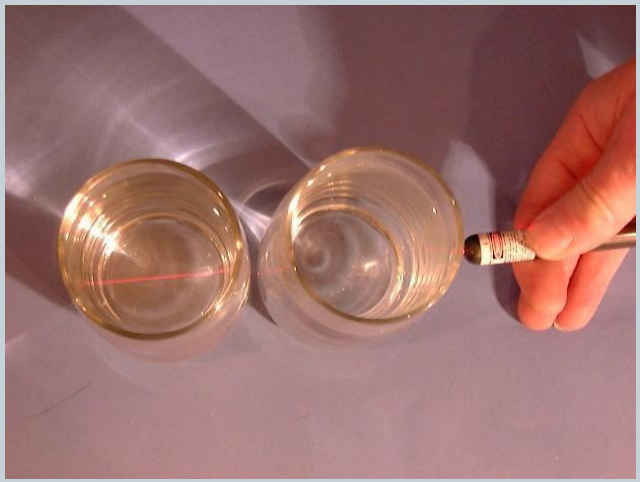
- jednotlivé složky nelze rozlišit ani pod mikroskopem
- = roztoky
- př. vodné roztoky soli, cukru, slitiny kovů (bronz, mosaz)

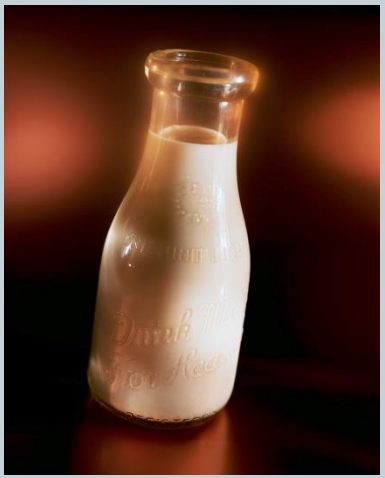

Koloidní směsi

- na rozhraní mezi různorodou a stejnorodou směsí
- jednotlivé složky nelze rozlišit ani pod mikroskopem, ale částice složek rozptylují světlo = **TYNDALLŮV JEV**
- př. vodný roztok vaječného bílku, majonéza, mléko

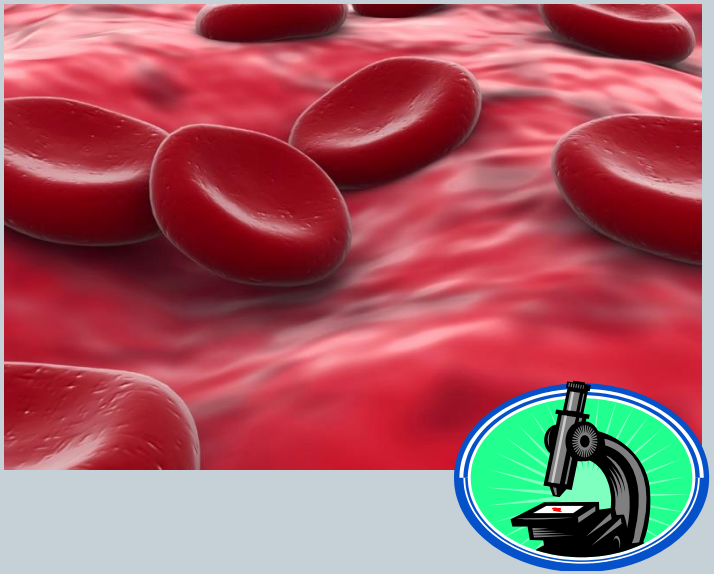
Heterogenní (různorodé) směsi

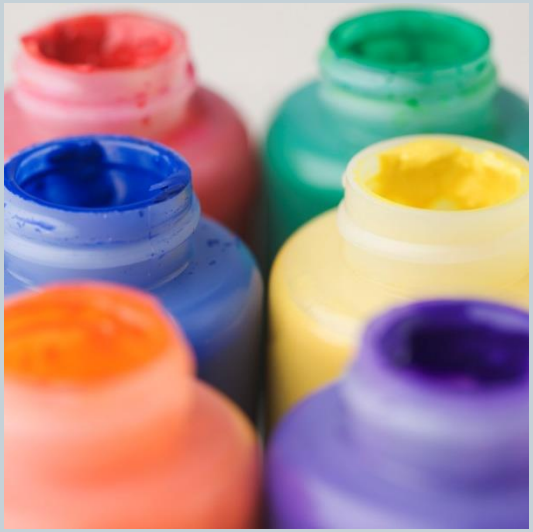
- jednotlivé složky lze rozlišit pouhým okem nebo pod mikroskopem

- A) SUSPENZE
- B) EMULZE
- C) PĚNA
- D) AEROSOL

SUSPENZE

- pevné složky v kapalné látce
- př. krev, džus s vlákninou, barva (pigment + rozpouštědlo)

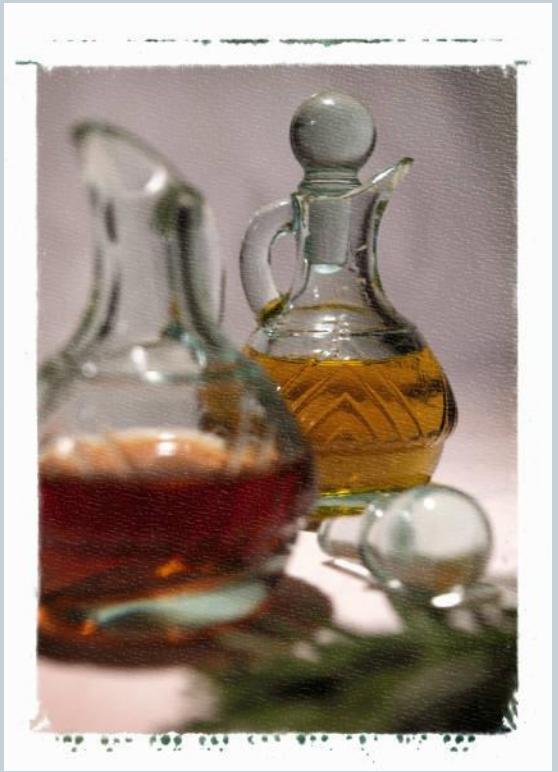

EMULZE

- rozptýlené kapičky kapaliny v jiné kapalině
- př. pleťová mléka, šampony, zálivka na salát (voda + olej), krémy

PĚNA

- rozptýlené plynné látky v kapalině
- př. sníh z bílků, ušlehaná smetana, pivní pěna

AEROSOL

- kapalné nebo pevné částice rozptýlené v plynné látce
- př. dým, smog, mlha (bývá někdy zařazována i mezi koloidní směs – rozptyl světla)

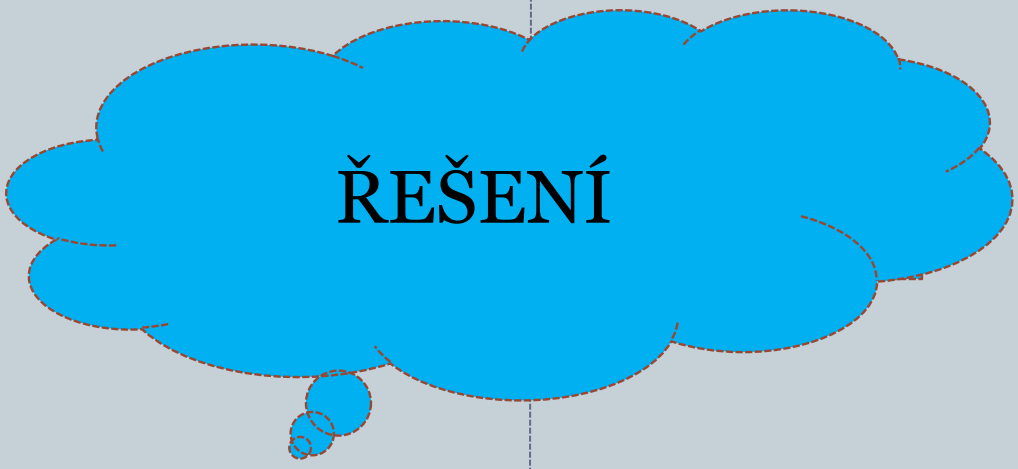

Procvičování – přiřaď správně

A)EMULZE
B)SUSPENZE
C)ROZTOK
D)AEROSOL
E)PĚNA

1)SMOG
2)BRONZ
3)ŠLEHAČKA
4)ŠAMPON
5)KREV

Citace a zdroje:

- Obr.1: Soubor:Sulfur-sample.jpg. *Wikimedia Commons* [online]. 2007 [cit. 2012-09-24]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Sulfur-sample.jpg
- Obr.2:File:BarreGranite.jpg. In: *Wikipedia*: *the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-2007 [cit. 2012-09-24]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:BarreGranite.jpg?uselang=cs
- Obrázky: http://office.microsoft.com –galerie PowerPointu (školní licence)

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Růžena Koubová.

Materiál vznikl v OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost – projekt EU peníze školám.